

**АКТУАЛИЗАЦИЯ НА МОДЕЛА ЗА РЕЙТИНГ НА
ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТТА НА ПРОФЕСИИТЕ
МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕТО МУ**

ДОКУМЕНТ Д1М от

Проект BG05M9OP001-1.011 - 0002 „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори”

СОФИЯ

МАРТ 2018 г.

В настоящия доклад се излага методологията за изчисляване на актуализирания Рейтинг на привлекателност на професиите. След като беше извършено експерименталното изчисляване на Рейтинга за 16 професии, въз основа на получените резултати бяха набелязани определени предложения за корекции и подобрения в методологията¹. Именно те са отразени в настоящия доклад. Целта е да се представи окончателен формализиран вариант на алгоритъма на методологията, за да може да се премине към програмиране на софтуер за автоматизирано изчисляване на Рейтинга. Освен това, като Приложение към доклада е даден и актуализиран вариант на анкетата, чрез която се събират данни за изчисляването на Рейтинга. Това е необходимо, тъй като част от корекциите в методологията се отнасят към формулирането на въпросите в тази анкета.

Докладът е в изпълнение на Дейност 1 по Проекта „Оценка на привлекателността на професиите, идентифицирани като ключов фактор за конкурентоспособността на четирите пилотни сектора“, под-дейност 1.3. „Разработване, апробиране и внедряване на цялостен модел за устойчиво балансиране на пазара на труда чрез изграждането на електронна платформа за изчисляване на Рейтинг на привлекателността на професиите и въвеждането на инструменти за подобряване на нивото на привлекателност на идентифицираните професии от пилотните сектори“.

1. Изчисляване на Рейтинга

Пресмятането на стойността на Рейтинга става въз основа на стойностите на отделните му компоненти по формулата от Раздел 2. От своя страна, компонентите се пресмятат въз основа на стойностите на отделните подкомпоненти (индикатори) по

¹ ДОКЛАД ЗА ОБЛАСТИТЕ НА ПРЕЦИЗИРАНЕ НА МЕТОДОЛОГИЯТА ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА РЕЙТИНГА, ДОКУМЕНТ Д1Л от Проекта.

формулите, посочени в Раздел 3., като във всички формули са използвани следните унифицирани означения:

R – стойност на Рейтинга;

C_k - стойност на k -ти компонент на Рейтинга;

I_{ki} - стойност на i -ти индикатор от k -ти компонент;

j - код на съответния отговор от възможните отговори на въпроса, кореспондиращ в Анкетата на i -ти индикатор;

N_j - брой на респондентите, отговорили с код j ;

N - общ брой на респондентите;

n - общ брой на възможните отговори на зададения въпрос в Анкетата.

2. Стойност на Рейтинга

Пресмятането на стойността на Рейтинга става чрез сумиране на стойностите на седемте му компоненти, които кореспондират на седемте изследвани аспекти на привлекателност. Използва се следната формула:

$$R = \sum_{k=1}^7 C_k$$

3. Стойности на компонентите и подкомпонентите (индикаторите)

Компонентите се изчисляват чрез стойностите на подкомпонентите по следната формула:

$$C_k = \sum_{i=1}^m w_{ki} I_{ki},$$

като m е броят на подкомпонентите /индикаторите/, влизащи в състава на съответния компонент, а W_{ki} е теглото, с което съответният подкомпонент участва във формирането на Рейтинга. Теглата на индикаторите са еднакви за всички професии и са установени на предварителен етап чрез проучване на нагласите сред трудоспособното население².

Данните за изложените по-долу формули се взимат от отговорите на Анкетата, представена в Приложението към доклада. Седемте компонента съответстват на раздели А3-А9 от анкетата, като стойността на индикатор I_{ki} се получава от отговорите на въпрос А.k+2.i.

Компонент 1 – Работна среда

$$\text{Индикатор 1: } I_{11} = \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{3(N - N_1)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 2: } I_{12} = \frac{N_2}{N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 3: } I_{13} = \frac{N_2}{N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 4: } I_{14} = \frac{N_2}{N} \times 100$$

² Вж. ИЗГОТВЯНЕ НА МОДЕЛ ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА РЕЙТИНГ НА ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТТА НА ПРОФЕСИИТЕ, Предварителен модел на Рейтинг – Методология за изчисляването му, ДОКУМЕНТ Д13 от Проекта.

$$\text{Индикатор 5: } I_{15} = \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 6: } I_{16} = \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{2N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 7: } I_{17} = 100 - \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{3N} \times 100$$

Компонент 2 – Парични доходи

$$\text{Индикатор 1: } I_{21} = \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{7(N - N_1)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 2: } I_{22} = \frac{\sum_{j=3}^n jN_j - 3(N - N_1 - N_2)}{7(N - N_1 - N_2)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 3: } I_{23} = \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 4: } I_{24} = \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{2(N - N_1)} \times 100$$

Компонент 3 – Непарични материални стимули

$$\text{Индикатор 1: } I_{31} = \frac{N_2}{N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 2: } I_{32} = \frac{N_3}{(N - N_1)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 3: } I_{33} = \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{2N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 4: } I_{34} = \frac{N_3}{(N - N_1)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 5: } I_{35} = \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{3(N - N_1)} \times 100$$

Компонент 4 – Стрес

$$\text{Индикатор 1: } I_{41} = 100 - \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 2: } I_{42} = 100 - \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 3: } I_{43} = 100 - \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 4: } I_{44} = 100 - \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

Компонент 5 – Престиж

$$\text{Индикатор 1: } I_{51} = \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 2: } I_{52} = \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 3: } I_{53} = \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 4: } I_{54} = \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 5: } I_{55} = \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{3(N - N_1)} \times 100$$

Компонент 6 – Перспективи

$$\text{Индикатор 1: } I_{61} = \frac{\sum_{j=1}^n jN_j - N}{4N} \times 100$$

$$\text{Индикатор 2: } I_{62} = \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{3(N - N_1)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 3: } I_{63} = \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{3(N - N_1)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 4: } I_{64} = \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{2(N - N_1)} \times 100$$

Компонент 7 – Вложени време и средства за овладяване и поддържане на професията

$$\text{Индикатор 1: } I_{71} = 100 - \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{3(N - N_1)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 2: } I_{72} = 100 - \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{3(N - N_1)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 3: } I_{73} = 100 - \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{3(N - N_1)} \times 100$$

$$\text{Индикатор 4: } I_{74} = 100 - \frac{\sum_{j=2}^n jN_j - 2(N - N_1)}{3(N - N_1)} \times 100$$

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

ПРИЛОЖЕНИЕ

Въпросник

за стандартизирано интервю сред практикуващи изследваните професии

номер на бранша	номер на гнездото	номер на респондента		

Уважаема госпожо,
Уважаеми господине,

Обръщаме се към Вас с молба да участвате в нашето проучване, което цели да установи Вашите оценки за изчисляването на Рейтинг за професиите според тяхната привлекателност. Вие сте избрани за участие в проучването, тъй като упражняваната от Вас професия е една от шестнадесетте основни професии, чиято привлекателност се изследва в рамките на Проект BG05M9OP001-1.011 - 0002 „Постигане на устойчива и качествена заетост посредством подобряване привлекателността на професии със слабо предлагане на пазара на труда в ключови за развитието на българската икономика сектори”. По този начин Вие ще помогнете индиректно за по-добър баланс между търсенето и предлагането на работна сила в четири ключови за българската икономика браншове.

Разчитаме да отговорите на основа на Вашия личен опит и лични впечатления, като оцените привлекателността на Вашата професия. Верни или неверни отговори няма - споделете с нас това, което мислите за оценяваните групи фактори, влияещи върху привлекателността на Вашата професия.

Изследването е анонимно и представително за четирите пилотни за проекта браншове и ще се проведе сред 200 работника.

Събраната информация ще се използва в обобщен вид и Вашите имена няма да се посочват.

От изследователския екип

София, януари-февруари 2018

БЛОК А. ОЦЕНКА НА ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТТА НА ВАШАТА ПРОФЕСИЯ

Върху привлекателността на Вашата професия може да оказват влияние различни аспекти, свързани с нея. Ще разгледаме тези аспекти поотделно и ще Ви помолим да ги оцените, като изхождате от Вашия опит в упражняването на тази професия.

А1. НАЙ-НАПРЕД НЕКА УТОЧНИМ КОЯ Е ВАШАТА ПРОФЕСИЯ:

Към интервюера: отбележете кода срещу професията на респондента.

Професии в четирите пилотни браншове	Код
Бранш "Машиностроене и металообработване"	
1. Настройчик на машини и системи с ЦПУ	1
2. Стругар	2
3. Заварчик	3
4. Машинен инженер (инженер-конструктор)	4
Бранш "Електротехника и електроника"	
5. Инженер (електротехника, електроника и автоматика)	5
6. Електротехник	6
7. Техник на електронна техника	7
8. Машинен оператор	8
Бранш "Транспорт и спедиция"	
9. Агенти по спедиция на товари (спедитор)	9
10. Шофьор, товарен/тежкотоварен автомобил	10
11. Машинист	11
12. Летец-пилот	12
Бранш "Медицина и услуги за красота и здраве"	
Лекар	13
Медицинска сестра	14
Акушерка	15
Оператор на медицинска апаратура за образна диагностика и терапия (лаборант)	16

А2. КАКЪВ Е ВАШИЯТ СТАЖ В УПРАЖНЯВАНЕТО НА ТАЗИ ПРОФЕСИЯ?

Към интервюера: Само един отговор.

По-малко от 1 година	1
Между 2 и 5 години	2
Между 6 и 10 години	3
Между 11 и 15 години	4
Повече от 15 години	5

А3. ВАШАТА ПРОФЕСИЯ СЕ УПРАЖНЯВА В ОПРЕДЕЛЕНА РАБОТНА СРЕДА. СЪС СЛЕДВАЩИТЕ НЯКОЛКО ВЪПРОСА ИСКАМЕ ДА РАЗБЕРЕМ КАК ОЦЕНЯВАТЕ ОТДЕЛНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ НА ТАЗИ СРЕДА.

Към интервюера: Един отговор на всеки ред! Последователно изчитайте на респондента дадените твърдения и отбелязвайте посочения от респондента код.

А3.1. Според Вас в каква степен техниката и/или технологията, с която работите, е високотехнологична или нискотехнологична?

За ориентация:

- *Високотехнологичното производство се характеризира с процеси, изискващи много научна и развойна дейност, с висока степен на автоматизация, с малко или никакъв непосредствен физически труд.*
- *Нискотехнологичното производство се характеризира с процеси, които не изискват специална научна и развойна дейност, с липса на автоматизация, с предимно директен физически труд.*

Отговор	Код
Не мога да преценя	1
Работя в нискотехнологично производство	2
Работа в среднониско технологично производство	3
Работя в средновисоко технологично производство	4
Работя във високотехнологично производство	5

А3.2. Имате ли работно време с променливи граници (гъвкаво работно време)?

Отговор	Код
Не	1
Да	2

А3.3. Допуска ли се сумарно изчисляване на работното време?

Отговор	Код
Не	1
Да	2

А3.4. Можете ли да работите дистанционно или от къщи?

Отговор	Код
Не	1

Да	2
----	---

А3.5. Къде е постоянното Ви работно място?

Отговор	Код
Работи се на открито	1
Работи се частично на открито и частично на закрито	2
Работи се изцяло на закрито, но в недобре оборудвани помещения по отношение на отопление и климатизация – температурите често са извън допустимите за трудов процес	3
Работи се на закрито и в сравнително добре оборудвани помещения – температурите рядко са извън оптималните за трудов процес	4
Работи се на закрито и в напълно подходящо оборудвани помещения	5

А3.6. Упражняването на професията Ви свързано ли е с риск от трудови аварии или рискове за здравето като шум, запрашеност, влага и др.

Отговор	Код
Има такива рискове и затова професията е 1-ва категория труд при пенсиониране	1
Има някои рискове и затова професията е 2-ра категория труд при пенсиониране	2
Няма такива рискове и затова професията е 3-та категория труд при пенсиониране	3

А3.7. Дали работата предполага физически усилия – голям разход на физическа енергия, продължителна работа наведен, с ограничаване на движенията и др.

За ориентир може да служат следните определения:

- лека физическа работа е работата, която се извършва в седнало положение, в стоящо положение или в движение, но не изисква системно физическо напрежение или повдигане и пренасяне на тежести;
- средно тежка физическа работа е работата, свързана с постоянно ходене и пренасяне на неголеми тежести (до 10 kg);
- тежка физическа работа е работата, свързана със системно физическо натоварване, с постоянно придвижване и пренасяне на значителни тежести (повече от 10 kg).

Отговор	Код
Работата е лека физическа и не се работи наведен или с ограничени движения	1

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Работата е лека физическа, но се работи продължително време наведен или с ограничени движения	2
Работата е средно тежка физически	3
Работата тежка физически	4

A4. ЕСТЕСТВЕН РЕЗУЛТАТ ОТ ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ СА ПАРИЧНИТЕ ДОХОДИ, КОИТО СЕ ПОЛУЧАВАТ СРЕЩУ ПОЛОЖЕНИЯ ТРУД. СПОРЕД ВАС, ДО КАКВА СТЕПЕН ИЗБРОЕНИТЕ ФОРМИ НА ДОХОД ВЛИЯТ ВЪРХУ ПРИВЛЕКАТЕЛНОСТТА НА ВАШАТА ПРОФЕСИЯ?

Към интервюера: Един отговор на всеки ред! Последователно изчитайте на респондента включените в таблицата твърдения и отбелязвайте посочения от респондента код.

A4.1. Какъв е размерът на brutният месечен доход, който реално получавате от упражняването на Вашата професия ?

Отговор	Код
Не желая да отговоря на този въпрос	1
Между 510лв. и 800 лв.	2
Между 800лв. и 1100лв.	3
Между 1100лв. и 1400 лв.	4
Между 1400лв. и 1700 лв.	5
Между 1700лв. и 2000 лв.	6
Между 2000лв. и 2300 лв.	7
Между 2300лв. и 2600 лв.	8
Над 2600 лв.	9

A4.2. Какъв е размерът на личните месечни осигурителни вноски, които работодателят Ви удържа от brutното Ви възнаграждение и внася в НОИ за Вас.

Отговор	Код
Не желая да отговоря на този въпрос	1
Не знам точно	2
Между 70 лв. и 110 лв.	3
Между 110 лв. и 150 лв.	4
Между 150 лв. и 190 лв.	5
Между 190 лв. и 235 лв.	6
Между 235лв. и 275 лв.	7
Между 275 лв. и 315 лв.	8
Между 315 лв. и 360 лв.	9
Над 360 лв.	10

A4.3. С Вашата професия получавате ли, извън регламентираната brutна заплата, парични добавки под формата на бонуси, премии и др.?

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Отговор	Код
Не, няма такава практика	1
Получавам, но рядко – 1 път годишно	2
Получавам 2 пъти годишно	3
Получавам сравнително често – повече от 2 пъти годишно, но не е регламентирано на определен период от време	4
Получавам редовно - всяко тримесечие или всеки месец	5

А4.4. В предприятието, където работите, получавате ли акции или съществуват ли други практики, чрез които работниците/служителите участват в разпределението на печалбата.

Отговор	Код
Предприятието не е търговско дружество и не формира печалба	1
Предприятието е търговско дружество, но няма такава практика	2
Предприятието е търговско дружество и има практика за акционерно участие на работниците и служителите	3
Предприятието е търговско дружество и има практика за участие на работниците/служителите в разпределението на печалбата, но не под формата на акционерно участие	4

A5. ОСВЕН ПАРИЧНИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ, МАТЕРИАЛНИ БЛАГА В НЯКОИ СЛУЧАИ МОГАТ ДА СЕ ПОЛУЧАТ И В НЕПАРИЧНА ФОРМА. СПОРЕД ВАС, ДО КАКВА СТЕПЕН ИЗБРОЕНИТЕ ФОРМИ НА НЕПАРИЧНО СТИМУЛИРАНЕ ПРИСЪСТВАТ ВЪВ ВАШАТА ПРОФЕСИЯ?

Към интервюера: Един отговор на всеки ред! Последователно изчитате на респондента включените в таблицата твърдения и отбелязвате посочения от респондента код.

A5.1. Осигурено ли Ви е ведомствено жилище или поемане на разходите за квартира?

Отговор	Код
Не	1
Да	2

A5.2. Осигурен ли Ви е ведомствен транспорт до работното място или поемане на разходите за транспорт?

Отговор	Код
Не се налага, живея близо до работното място	1
Няма такова осигуряване	2
Да, има такова осигуряване	3

A5.3. Получавате ли други социални придобивки, като например осигуряване на стол, ваучери за пазаруване, представителни дрехи, поемане на разходи за детска градина и др.

Отговор	Код
Не, няма такава практика	1
Получавам, но рядко и нередовно	2
Получавам редовно	3

A5.4. Прави ли работодателят Ви допълнително доброволно пенсионно осигуряване за Вас, извън допълнително задължителното пенсионно осигуряване?

Отговор	Код
Не знам	1
Не	2
Да	3

A5.5. Осигурени ли са Ви продължаващо обучение и допълнителна квалификация

Отговор	Код
Професията ми е такава, че няма реална нужда	1
Професията ми има нужда, но не са ми осигурени	2
Професията ми има нужда, но се осигуряват много рядко и не са много полезни	3
Професията ми има нужда и се осигурява добро продължаващо обучение и квалификация, но е недостатъчно за да се поддържа най-високо ниво на професията	4
Професията ми има нужда и се осигурява добро продължаващо обучение и квалификация, което е достатъчно за подържане на най-високо ниво на професията.	5

А6. МНОГО ПРОФЕСИИ СА СВЪРЗАНИ С ОПРЕДЕЛЕНО НИВО НА СТРЕС, КОЕТО МОЖЕ ДА Е НЕЖЕЛАНО ОТ МНОГО ХОРА. СПОРЕД ВАС, ДО КАКВА СТЕПЕН ИЗБРОЕНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ НА СТРЕС СА ВАЛИДНИ ПРИ ВАШАТА ПРОФЕСИЯ?

Към интервюера: Един отговор на всеки ред! Последователно изчитайте на респондента включените в таблицата твърдения и отбелязвайте посочения от респондента код.

А6.1. Колко време Ви отнема обичайно да стигнете до работното си място в една посока?

Отговор	Код
До 15 минути	1
Между 15 и 30 минути	2
Между 30 и 45 минути	3
Между 45 и 60 минути	4
Над 60 минути	5

А6.2. Налага ли се да работите с широката публика или пред нея?

Работа с широката публика се налага тогава, когато професията е свързана с постоянен контакт с различни, непознати хора – например, в сектора на услугите, в администрацията, в здравеопазването. Работа пред широката публика се разбира като дейност, която се извършва пред възможно много наблюдатели – например, шофьори в градски транспорт.

Отговор	Код
Професията ми не предполага такава работа	1
Налага ми се, но рядко (до 25% от времето)	2
Налага ми се често (25-50% от времето)	3
Налага ми се в голяма степен (50-75% от времето)	4
Налага ми се постоянно (над 75% от времето)	5

А6.3. В работата Ви необходимо ли е да се спазват стриктни срокове

Отговор	Код
Професията ми не предполага това	1
Налага ми се, но рядко (до 25% от времето)	2
Налага ми се често (25-50% от времето)	3

Налага ми се в голяма степен (50-75% от времето)	4
Налага ми се постоянно (над 75% от времето)	5

А6.4. Работите ли под напрежение?

Отговор	Код
Професията ми не предполага работа под напрежение	1
Налага ми се, но рядко (до 25% от времето)	2
Налага ми се често (25-50% от времето)	3
Налага ми се в голяма степен (50-75% от времето)	4
Налага ми се постоянно (над 75% от времето)	5

А6.5. Налага ли се да работите с удължено работно време или в почивни или празнични дни, или да полагате извънреден труд

Отговор	Код
Професията ми не предполага това	1
Налага ми се, но рядко (до 25% от времето)	2
Налага ми се често (25-50% от времето)	3
Налага ми се в голяма степен (50-75% от времето)	4
Налага ми се постоянно (над 75% от времето)	5

A7. НЯКОИ ПРОФЕСИИ НОСЯТ ОПРЕДЕЛЕН ПРЕСТИЖ НА ТЕЗИ, КОИТО ГИ ПРАКТИКУВАТ. СПОРЕД ВАС, ДО КАКВА СТЕПЕН ИЗБРОЕНИТЕ ИЗТОЧНИЦИ НА ПРЕСТИЖ СА ВАЛИДНИ ЗА ВАШАТА ПРОФЕСИЯ?

Към интервюера: Един отговор на всеки ред! Последователно изчитайте на респондента включените в таблицата твърдения и отбелязвайте посочения от респондента код.

A7.1. С Вашата професия има ли възможности за работа в голяма българска компания (търговско дружество)?

Отговор	Код
Професията ми не дава такива възможности	1
Професията ми дава такива възможности, но все пак по-често се работи в малки фирми	2
Професията ми дава такива възможности – еднакво се работи и в големи и в малки фирми	3
Професията ми дава такива възможности, с нея по-често се работи в големи фирми и рядко в малки фирми	4
Професията ми дава такива възможности, с нея се работи почти винаги в големи фирми	5

A7.2. С Вашата професия има ли възможности за работа в голяма международна компания или мултинационална компания (търговско дружество)

Отговор	Код
Професията ми не дава такива възможности	1
Професията ми дава такива възможности, но все пак по-често се работи в български фирми	2
Професията ми дава такива възможности – еднакво е възможно да се работи и в български и в международни фирми	3
Професията ми дава такива възможности, с нея по-често се работи в международни фирми и рядко в български фирми	4
Професията ми дава такива възможности, с нея се работи почти винаги в големи международни фирми	5

A7.3. С Вашата професия има ли възможности за работа в авторитетна българска административна институция?

Отговор	Код
---------	-----

Професията ми не дава такива възможности	1
Професията ми дава такива възможности, но все пак по-често се работи в реалния сектор на икономиката (в търговски дружества/фирми)	2
Професията ми дава такива възможности – еднакво е възможно да се работи и в публичната администрация и в реалния сектор на икономиката (търговски дружества/фирми)	3
Професията ми дава такива възможности, с нея по-често се работи в публичната администрация, отколкото в реалния сектор на икономиката (търговски дружества/фирми)	4
Професията ми дава такива възможности, с нея се работи почти винаги в публичната администрация	5

A7.4. С Вашата професия има ли възможности за работа в авторитетна международна административна институция

Отговор	Код
Професията ми не дава такива възможности	1
Професията ми дава такива възможности, но все пак по-често се работи в реалния сектор на икономиката (в търговски дружества/фирми)	2
Професията ми дава такива възможности – еднакво е възможно да се работи и в международната публична администрация и в реалния сектор на икономиката (търговски дружества/фирми)	3
Професията ми дава такива възможности, с нея по-често се работи в международната публична администрация, отколкото в реалния сектор на икономиката (търговски дружества/фирми)	4
Професията ми дава такива възможности, с нея се работи почти винаги в международната публична администрация	5

A7.5. Професията Ви има ли публичен престиж по други причини, извън това, че се работи в голяма фирма или в публичната администрация?

Отговор	Код
Не мога да преценя	1
Професията ми няма публичен престиж по други причини	2
Професията ми има неголям публичен престиж по други причини	3
Професията ми има определен публичен престиж по други причини	4
Професията ми има много висок публичен престиж по други причини	5

А8. ПЕРСПЕКТИВИТЕ НА ЕДНА ПРОФЕСИЯ Я ХАРАКТЕРИЗИРАТ ОТ ГЛЕДНА ТОЧКА НА ОЧАКВАНИЯТА ЗА БЪДЕЩЕТО. СПОРЕД ВАС, ДО КАКВА СТЕПЕН ИЗБРОЕНИТЕ ПЕРСПЕКТИВИ СА ВАЛИДНИ ПРИ ВАШАТА ПРОФЕСИЯ?

Към интервюера: Един отговор на всеки ред! Последователно изчитате на респондента включените в таблицата твърдения и отбелязвате посочения от респондента код.

А8.1. С Вашата професия намира ли се лесно работа?

Отговор	Код
Много трудно се намира работа	1
Работа се намира, но е по-трудно, отколкото при повечето от другите професии	2
Работа се намира, колкото и при повечето от другите професии	3
Работа се намира по-лесно, отколкото при повечето от другите професии	4
Много лесно се намира работа	5

А8.2. На базата на Вашата професия има ли възможности за израстване в йерархията?

Отговор	Код
Не мога да преценя	1
Практически няма такива възможности	2
Има такива възможности, но не са съществени	3
Има добри възможности	4
Има големи такива възможности	5

А8.3. С Вашата професия има ли възможности за реализация в чужбина

Отговор	Код
Не мога да преценя	1
Няма такива възможности	2
Има възможности за реализация в чужбина, но са малки	3
Има добри възможности за реализация в чужбина	4
Има много големи възможности за реализация в чужбина	5

А8.4. С Вашата професия имате ли очаквания за съществено нарастване на доходите в бъдеще?

Отговор	Код
Не мога да преценя	1
Очаквам доходите да нарастват, но по-бавно, отколкото средните доходи в икономиката, защото професията не е дефицитна и няма голямо търсене	2
Очаквам доходите да нарастват, както средните доходи в икономиката	3
Очаквам доходите да нарастват по-бързо, отколкото средните доходи в икономиката, заради дефицита на кадри в професията и високите изисквания към нея	4

А9. РАЗЛИЧНИТЕ ПРОФЕСИИ ПРЕДПОЛАГАТ РАЗЛИЧНИ РАЗХОДИ ЗА ТЯХНОТО ОВЛАДЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ. СПОРЕД ВАС, ДО КАКВА СТЕПЕН ИЗБРОЕНИТЕ ВИДОВЕ РАЗХОДИ СА ПРИСЪЩИ ВЪВ ВАШАТА ПРОФЕСИЯ?

Към интервюера: Един отговор на всеки ред! Последователно изчитайте на респондента включените в таблицата твърдения и отбелязвайте посочения от респондента код.

А9.1. Образованието и подготовката за професията изискват ли много финансови средства?

Отговор	Код
Не мога да преценя	1
Не се изискват средства	2
Изискват се средства, но те не са големи	3
Изискват се съществени средства	4
Изискват се много големи средства и се налагат жертви и ограничения в личен план	5

А9.2. Професията изисква ли сложно и трудно образование

Отговор	Код
Не мога да преценя	1
Образованието е лесно	2
Образованието е не по-трудно от при повечето други професии	3
Образованието е по-трудно от при повечето други професии	4
Образованието е много трудно и сложно	5

А9.3. Подготовката и овладяването на професията изисква ли дълго време?

Отговор	Код
Не мога да преценя	1
Подготавката е кратка	2
Подготовката е по-кратка в сравнение с повечето други професии	3
Подготовката е по-дълга в сравнение с повечето други професии	4

Подготовката е много дълга

5

А9.4. След като професията е придобита, поддържането на професионалното ниво изисква ли сериозни разходи на време, усилия и пари?

Отговор	Код
Не мога да преценя	1
Не се изискват разходи	2
Изискват се разходи, но не са големи	3
Изискват се съществени разходи	4
Изискват се много големи разходи	5

БЛОК Б. СОЦИОДЕМОГРАФСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Н1. Пол:

Мъж 1
Жена 2

Н2. Възраст: / ___ / ___ / в навършени години

Н3. Завършено образование :

Основно 1
Средно общо 2
Средно специално 3
Колеж/полувисше 4
Висше 5

Н4 Упражнявате професията си в район:

София град 1
Северозападен 2
Северен Централен 3
Североизточен 4
Югоизточен 5
Южен централен 6

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
РАЗВИТИЕ НА
ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

Югозападен (без София) 7

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ИНТЕРВЮТО!